

"My Voice Matters"

a european young citizens' initiative

SISUKORD

1. Projekt "Minu hääl loeb: noorte eurooplaste kodanikualgatus"	
- Projektist	2
- Eesmärgid	4
- Rahvusvaheline partnerlus.....	5
- Peamised tegevused	10
2. Euroopa Kodanikualgatus	
- Peamised faktid kodanikualgatusest ..	13
- Protseduur järk-järgult	19
3. Ettepanekud tööks Euroopa kodanikualgatusega.....	38
4. Tänusõnad	44
5. Täiendav informatsioon.....	45

PROJEKTIST

“Minu hääl loeb: noorte eurooplaste kodanikualgatus” on programmi Euroopa Noored, alaprogrammi 1.3 noorte demokraatiaprojekt, mis kaasab 256 noort inimest kaheksast erinevast organisatsioonist Leedust, Lätist, Eestist ja Poolast. Projekti eesmärk oli püüda julgustada tagasisidestada ja praktiseerida Euroopa kodanikualgatus. Lissaboni leppega tutvustatud Euroopa kodanikualgatus võimaldab sarnaselt mõtlevatel inimestel teha ettepanek Komisjonile uute seaduste algatamiseks spetsiifilistel teemadel. Initsiatiivid võivad olla seotud ükskõik millise poliitika valdkonnaga, milles Komisjonil on õigus seadusandluse algatamiseks, olgu selleks siis keskkond, põllumajandus, transport või tervis. See uus säte on oluline samm Euroopa Liidu demokraatlikus elus ning see võimaldab ainulaadselt tuua noored kodanikud lähemale Euroopa demokraatialle ning jõustab piiriülest debatti EL-i poliitikavaldkondades ning eriti nendes, mis mõjutavad neid otseselt.

Selles valguses püüdis projekt julgustada noori andma tagasiside ning praktiseerida õigust 'Euroopa kodanikualgatusele', et jõustada nende aktiivset kodakondsust, kujundamaks poliitilisi arvamusi ning otsuseid. Laias plaanis oli peamine eesmärk tuua noored kodanikud lähemale Euroopa demokraatlikule elule, võimaldades neil osa võtta täisväärtuslikust demokraatiateadlikkust ühiskonnast ning võtta maksimumi kodanikuks olemisest.

EESMÄRGID

- Võimaldada noortele inimestele võtta intensiivsemalt osa Euroopa Liidu demokraatlikust elust läbi 'Euroopa kodanikualgatuse' initsiatiivi kui uuest osalusdemokraatia vahendist.
- Jõustada elavat ja piiriülest debatti EL-i poliitikateemadel noorte inimeste vahel ning eriti nendel teemadel, mis mõjutavad nende elu otseselt.
- Tugevdada ja tunnustada noorte inimeste õigust osaleda Euroopa Liidu demokraatlikus elus.
- Levitada osalust ning aktiivset kodakondsust kui vormi noorte inimeste vahel nii kohalikul kui ka Euroopa tasandil.

RAHVUSVAHELINE PARTNERLUS

– **Avalik institutsioon „Sveikatingumo idējos“**, (Marijampolē, Leedu) on mittetulundusühendus, mis on loodud Marijampole kohaliku omavalitsuse ja Arvi enterprise group poolt. Me töötame aktiivselt noorte, sotsiaaltöö, kultuuri, spordi ja hariduse valdkondades. Meie organisatsioon toetab ja juhib innovaatilisi projekte, mis aitavad meie regiooni areneda säästvalt ning on seotud noorte mitteformaalse õppe ja sotsiaalse sidususega.

– **Marijampolē Õpilaste Parlamendi grupp** (Marijampolē, Leedu) on informaalne grupp, mis esindab kõiki õpilasi nii keskkoolidest kui ka kolledzitest Marijampolēs. Tegeleb sisse-eramiskursustega, mis on mõeldud uutele tudengigruppidele või tudengitele, kel on sotsiaalsed probleemid.

– **Social Innovation Centre** (Daugmale, Läti) on 2010. aastal loodud MTÜ, mis pühendab ennast lahendama sotsiaalseid muutusi, suurendama teadmisi sotsiaalsest innovatsioonist ning sotsiaalsest heaolust Lätis. Me pakume mitte-formaalset õpet sotsiaalse innovatsiooni valdkonnas ja poliitilistest protsessidest ning poliitikate kujundamisel vähemate võimalustega gruppidele, sotsiaalsest in-

- **Kekavas Youth Initiative Centre** (Kekava, Läti) on organisatsioon, mis pakub noortele võimalusi arendamiseks nende teadmisi mitteformaalse hariduse valdkonnas, võtmaks osa sotsiaalsetest projektidest ning arendamiseks nende endi projekti-ideesid. See on koht, kus noored saavad oma vaba aega sisustada peale kooliõpinguid, kohtuda sõpradega ning õppida midagi uut.

- **EgoMind** (Vilivere, Eesti) on mittetulundusühing, mis soovib oma tegevusega toetada aktiivseks kodanikuks olemist ja nende kujunemist. Tegeleme võimaluste loomisega elukestvaks õppeks noortele ja noortevaldkonnas tegutsevatele inimestele. Selleks töötame koos avaliku-, kolmanda ja erasektori partneritega pakkumaks õppija vajadustele kohandatud enesearenguvõimalusi nagu näiteks koolitused, noorteprojektid, coaching ja mentorlus jne.

- **Involved** (Mõisaküla, Eesti) on mittetulundusühendus eesmärgiga luua võimalusi elukestvaks õppeks ning jõustada üksikisikute ja erinevate sihtgruppide arengut kohalikul ja rahvusvahelisel tasandil – nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool.

Läbi silmaringi laiendamise, praktiliste oskuste arendamise ning informatsiooni, tegevuste ning lühi – ja pikaajaliste mobiilsusprojektide pakkumiste on meie eesmärk aktiivne osalus ühiskonnas.

– **Sihtasutus “Rodowo”** (Sorkwity, Poola) pakub ja korraldab Rahvusvahelist Noorte Kohtumispaika ‘Camp Rodowo’ kirde-Poola regioonis (UE - Warmia-Mazury). Me töötame noortega nii meie piirkonnast kui ka peaaegu kõigist Euroopa riikidest.

– **Educational and Cultural Association of the Ketrzyn Community** (etrzyn, Poola) on vabatahtlike poolt juhitud mittetulunduslik organisatsioon, kellest enamik on õpetajad, pensionil õpetajad, abipersonal ja kasvatajad mitmetest haridusasutustest. See loodi kõigi jaoks, kes tahavad töötada haridusideega ühiskonnas, mille aluseks on tolerants ning austus teiste inimeste ning enda identideedi vastu.

PEAMISED TEGEVUSED

Projekti peamised tegevused koosnesid alljärgnevast:

1. Kohalikud fookusgrupid kõikides partnerriikides, mis kaasasid 256 noort inimest ning mis identifitseerisid noorte vajadused ja piirangud, millega nad oma igapäevaelus silmitsi seisavad.

2. Esimene riikidevaheline töötuba Marijampolés (Leedus) perioodil 6–12 aprill 2014, mis kaasas 30 osalejat kõikidest osavõtvatest riikidest.

3. Teine riikidevaheline töötuba Sorkwitys (Poolas) perioodil 13–20 juuli 2014, mis kaasas 32 osalejat kõikidest osavõtvatest riikidest.

4. Digitaalse väljaande "Minu hääl loeb: noorte eurooplaste kodanikualgatus" loomine.

5. Projekti väljundite ja tulemuste levitamine ja kasutamine nii kohalikul kui rahvusvahelisel tasandil.

EUROOPA KODANIKUALGATUS

PEAMISED FAKTID KODANIKUALGATUSEST

Mis on Euroopa kodanikualgatus?

Euroopa kodanikualgatus on kutse Euroopa Komisjoni poolt, esitamaks seadusandlust EL-i kompetentsis olevate teemade kohta. Kodanikualgatusega peab olema liitunud vähemalt üks million EL-i kodanikku, kes tulevad 28-st liikmesriigist vähemalt 7-st. Minimaalne allkirjastajate number peab olema vähemalt nendest 7-st liikmesriigist.

Mida saab kodanikualgatusena esitada?

Kodanikualgatus on võimalik ükskõik millises valdkonnas, kus Komisjonil on õigus algatada seadusandlust, näiteks keskkonna, põllumajanduse, transpordi ja tervise valdkondades.

Kes saavad kodanikualgatust organiseerida ning kuidas?

Selleks, et algatada kodanikualgatust, peavad kodanikud looma 'kodanike komitee', kuhu kuuluvad vähemalt 7 residentist kodanikku EL-i 7-st erinevast riigist.

Kodanike komitee liiked peavad olema valimisealised EL-i kodanikud, kes saavad valida ka Euroopa Parlamenti (18-aastased, v.a. Austria, kus valimisealiste minimaalne vanus on 16 eluaastat).

Kodanikualgatust ei saa korraldada organisatsioonid, kuid organisatsioonid saavad julgustada või toetada initsiatiive eeldusel, et nad teevad seda täieliku läbipaistvusega.

Kodanike komitee peab registreerima oma initsiatiivi koduleheküljel enne kodanike toetusavalduste kogumist. Kui registreerimine on kinnitatud, on organiseerijatel aega üks aasta allkirjade kogumiseks.

Kes saavad kodanikualgatust allkirjastada ja kuidas?

Kõik Euroopa Parlamendi valimisealised (18 eluaastat, v.a. Austria, kus valimisiga on 16 eluaastat) EL-i kodanikud (liikmesriigi kodanikud) saavad allkirjastada kodanikualgatuse.

Initsiatiivile toetuse andmiseks peavad kodanikud täitma spetsiaalse organisaatorite poolt antud toetusvormi, kas siis paberil või online.

Mis juhtub, kui kodanikualgatus saab 1 miljon allkirja?

Komisjon hindab hoolikalt kodanikualgatust. Kolme kuu jooksul peale initsiatiivi saamist:

- Komisjoni esindajad kohtuvad organisaatoritega, et nad saaksid detailselt selgitada nende kodanikualgatusega seotud teemasid;

- Organisaatoritel on võimalus tutvustada oma ideed Euroopa Parlamendi avalikul lugemisel;

- Komisjon võtab vastu ametliku vastuse, millised tegevused ta esitab kodanikualgatusele vastuseks, kui üldse, ning nimetab põhjused nende aktsepteerimiseks või mitte aktsepteerimiseks.

Teatise vormis vastus võetakse ametlikult vastu komisjoni poolt ning avaldatakse kõikides ametlikes EL-i keeltes.

Komisjonil pole kohustust esitada kodanikualgatuse tulemusena seaduse muudatust. Kui Komisjon otsustab seaduse muudatuseettepanekuga aga edasi minna, läheb lahti tavaline protseduur: Komisjoni ettepanek esitatakse seadusandjale (üldiselt Euroopa Parlament või Nõukogu või mõnel juhul ainult Nõukogu) ja kui see võetakse vastu, saab sellest seadus.

PROTSEDUUR JÄRK-JÄRGULT

PROTSEDUUR JÄRK-JÄRGULT

1. Kodanike komitee ettevalmistus ja loomine
2. Soovitava kodanikualgatuse registreerimine
3. Sinu online toetussüsteemile kinnituse saamine
4. Toetuste kogumine kas paberil ja/või online
5. Toetuste kontrollimine
6. Kodanikualgatuse esitamine Komisjonile
7. Hindamine, avalik lugemine Euroopa Parlamendis ja Komisjoni vastus

1. Sinu idee ettevalmistus

Kodanikualgatuse peale mõtlevad inimesed peavad esmalt mõtlema sellele, kas Euroopa kodanikualgatus on parim viis idee tutvustamiseks, jättes meelde, et initsiatiiv peab olema kutse Komisjonile seaduse muudatuseks.

Seega on kodanikualgatuse ettevalmistamisel potentsiaalsete organisaatorite poolt oluline tutvuda tähelepanelikult informatsiooniga, mis on kättesaadav veebisaidil ning panna eriti tähele alljärgnevat osasid:

-Kas sinu idee saaks olla kodanikualgatus? Uuri, kas Komisjon on kompetentne tegemaks ettepanekut vastavas poliitikavaldkonnas ja tea, kuidas leida informatsiooni hetkel kehtiva seadusandluse kohta selles poliitikavaldkonnas;

- Alternatiivsed EL-i lähenemis- või mõjutamisvõimalused, arvestamaks teiste vahenditega, mis võiksid olla soovile sobivamad.

Võid samuti konsulteerida täiendava informatsiooni või abi saamiseks organisatsioonidega, kelle siit leiad või jagada ideid võimalikeks kodanikualgatusteks.

2. Kodanike komitee loomine

Kodanikualgatus peab olema algatatud kodanike komitee poolt, mille liikmed peavad olema vähemalt 7 EL-i Euroopa Parlamendi valimisõiguslikku kodanikku (v.a. Austria, kus valimisiga on 16 eluaastat) ning nad peavad elama vähemalt 7-s erinevas liikmesriigis. Nad ei pea olema 7 erineva liikmesriigi kodanikud, küll aga peab neil olema EL-i liikmesriigi kodakondsus.

Komiteed peetakse ametlikuks algatuse 'organisaatoriks' ning ta on vastutav protseduuri juhtimise eest tervikuna. Komitee peab oma liikmete hulgast määrama esindaja ning asendaja, suhtlemaks ning tegutsemaks selle nimel Komisjoniga. Nendest saavadki kontaktisikud komitee ja Komisjoni vahel kogu protseduuri jooksul.

HUVITAVAD FAKTID:

- Euroopa Parlamendi liikmeid ei saa arvestada miinimumnumbri 7 sisse, mis moodustab kodanike komitee.

- Kodanikud ei pea olema registreeritud hääletama, vaid peavad olema piisavalt vanad (18 kõigis liikmesriikides, v.a. Austrias, kus valimisiga on 16).

3. Registreeri oma algatus Komisjoni veebisaidil

Kõik algatused peavad olema formaalselt esitatud Komisjonile vastavalt regulatsiooni sätetele ning peavad sisaldama otsest soovi Komisjonile tema pädevuse piires, kes saaks võtta teemaga seotud seadusandliku tegevuse, vastavalt nende kodanike vaadetele ning oleks legaalne tegevus lepingute rakendamiseks.

Esimeses etapis peavad kodanikud selgelt väljendama algatuse soovi ning eesmärki(e). Misiganes algatust ei pruugita registreerida, kui see on 'ebasobiv või kuritahtlik' või kui see on selgelt vastuoluline ühiskonna väärtustega.

Registreerimine selle faasis on eelduseks järgnevatele kolmele kumulatiivsele tingimusele:

Esiteks, algatus peab olema seotud teemaga, milles EL saab ametlikult ellu kutsuda seaduse, mis on seotud teiste lepingutega (seotud EL-i pädevusega);

Teiseks, algatus pole ilmselgelt ebaõiglane, põhjendamatu ega pahatahtlik;

Kolmandaks, algatus pole ilmselgelt vastuolus EL-i väärtustega.

HUVITAVAD FAKTID:

- Euroopa põhiseaduse leping, Artikkel 2: Liit on loodud väärtustades inimväärikust, vabadust, demokraatiat, võrdsust, seaduste täitmist ning inimõiguste austamist, sisaldades vähemustesse kuuluvate isikute õigusi. Need väärtused on liikmesriikide jaoks ühised ühiskonnas, kus valitseb pluralism, mitte-diskrimineerimine, tolerantsus, õiglus, solidaarsus ja võrdsus meeste ja naiste vahel;

-Arvestatakse õiguslikel alustel registreeritud kodanikualgatustega. Kui registreerimisest keeldutakse, informeerib Komisjon selle põhjustest ning väljastab taotlejale informatsiooni kõikvõimalike juriidiliste õiguskaitsevahendite kohta. Igal juhul on algatajatel otsusega mittenõustumisel võimalus viia juhtum Euroopa Liidu kohtusse või täites kaebuse Euroopa Ombudsmanile.

4. Veebipõhise toetusavalduste kogumise süsteemi vastavuse tõendamine

Kui soovite koguda toetusavaldusi Internetis, peate looma veebipõhise kogumissüsteemi, mis vastab teatavatele nõuetele.

Süsteem peab tagama, et:

- üksnes tegelikud inimesed (mitte arvutid) saavad esitada toetusavalduse;
- Veebis esitatud andmeid kogutakse ja säilitatakse turvaliselt;
- Toetusavaldusi esitatakse vormingus, mida pädevad riiklikud asutused saavad kontrollida.

Üksikasjalikud tehnilised ja turvanõuded, mida Teie süsteemi puhul peab järgima, on sätestatud konkreetsetes määruses (vt linki allpool). Teie abistamiseks oma süsteemi loomisel töötab komisjon välja avatud lähtekoodiga tarkvara, mis juba vastab kõigile asjakohastele nõuetele.

OLULINE TEADA:

- Toetusavalduste kogumise süsteemi ei pea looma ja selle vastavust tõestama kohe pärast EKA registreerimist. Tegelikult võite lasta süsteemi tõendada kas enne või pärast oma kodanikualgatuse registreeri mist komisjoni veebisaidil. Varasem registreerimine ja vastavuse tõendamine on soovitatav juhul, kui soovite maksimaalselt kasutada kogu enda käsutuses olevat 12-kuulist perioodi kampaania korraldamiseks ja allkirjade kogumiseks.

- Näpunäiteid eduka EKA kampaania korraldamise kohta leiad käesoleva käsiraamatu B osast.

5. Toetusavalduste kogumine

Kohe pärast oma kodanikualgatuse registreerimise kinnitamist võite alustada kodanikelt toetusavalduste kogumist. Teil on selleks aega üks aasta. Toetusavaldusi saab koguda paberil ja/või Internetis.

Selleks et toetusavaldusi koguda, peate kasutama spetsiaalseid vorme, mis vastavad kodanikualgatust käsitlevas määruses sätestatud näidistele ning sisaldavad kogu nõutavat teavet Teie kodanikualgatuse kohta. See teave peab olema täpselt sama, mis komisjoni veebisaidil avaldatud teave Teie algatuse kohta.

Oma korraldajakontol võite alla laadida kohandatud ja eeltäidetud vormid, mille puhul saate valida:

- ELi liikmesriigi, kus Te soovite toetusavaldusi koguda;
- Väljanimede jaoks ELi ametlike keelte hulgast keele;
- Keele Teie algatust käsitleva teabe jaoks nende keelte hulgast, milles Teie algatus veebisaidil avaldatakse.

Toetusavaldustes tuleb kodanikel avaldada isikuandmeid sõltuvalt liikmesriigist, kust nad pärist on (kas elukoha- või kodakondsusjärgne liikmesriik). Teave võib sisaldada enda ees- ja perekonnanime, aadressi, sünniaja ja -koha, kodakondsuse ning mitmetes liikmesriikides ka isikukoodi avaldamist.

Kogu menetluse ajal peate seoses isikuandmete kaitsega järgima kehtivate õigusaktide sätteid. See tähendab eelkõige seda, et enne toetusavalduste kogumist peate teavitama andmekaitseasutust/-asutusi 12 liikmesriigis/liikmesriikides, kus hakatakse andmeid töötlemas.

Allakirjutanute miinimumarv liikmesriigi kohta

Te ei pea toetusavaldusi koguma kõigis 28 liikmesriigis. Siiski peab Teil olema miinimumarv allkirju vähemalt seitsmest ELi liikmesriigist (vt iga riigi miinimumarvu järgmisest tabelist).

Liikmesriik	Allakirjutanute miinimumarv liikmes-riigi kohta pärast 01.07.2014 registreeritud algatuste puhul
Austria	13500
Belgia	15750
Bulgaaria	12750
Horvaatia	8250
Küpros	4500
Tšehhi Vabariik	15750
Taani	9750
Eesti	4500
Soome	9750
Prantsusmaa	55500
Saksamaa	72000
Kreeka	15750
Ungari	15750
Iirimaa	8250
Itaalia	54750
Läti	6000
Leedu	8250
Luxembourg	4500
Malta	4500
Holland	19500
Poola	38250
Portugal	15750
Rumeenia	24000
Slovakkia	9750
Sloveenia	6000
Hispaania	40500
Rootsi	15000
Suurbritannia	54750

6. Toetusavalduste arvu tõendamine

Kui olete lõpetanud oma kodanikualgatusele vajalike toetusavalduste kogumise, peaksite taotlema pädevatelt riiklikelt asutustelt igas liikmesriigis, kus Te toetusavaldusi kogusite, asjaomasel riigis kogutud kehtivate toetusavalduste arvu tõendamist.

Tõendamist tuleb taotleda iga liikmesriigi (kus toetusavaldusi koguti) puhul eraldi ja vaid üks kord.

Võite toetusavaldusi saata kas paberil või elektrooniliselt. Te peate eraldama paberil kogutud toetusavaldused, veebipõhiselt kogutud toetusavaldused ning elektroonilise allkirjaga allkirjastatud toetusavaldused.

Veebipõhiselt kogutud toetusavaldused võib välja trükkida ja saata paberil või hoopis elektrooniliselt turvalisel viisil, nt krüpteeritud failidena CD-ROMil. Samuti võib kasutada XML-faile, juhul kui neid tunnustab pädev riiklik asutus (saate seda kontrollida komisjoni veebisaidil). Komisjoni väljaarendatud tarkvara võimaldab eksportida toetusavaldusi XML-vormingus.

Riiklikel asutustel on aega kolm kuud kehtivate toetusavalduste arvu tõendamiseks. Nad kasutavad toetusavalduste kontrollimiseks asjakohaseid kontrole, mis võivad põhineda juhusliku valiku meetodil.

Võiksite koguda vajalikust rohkem toetusavaldusi, kuna riiklikud pädevad asutused ei pruugi kontrolli käigus kõiki Teie poolt esitatud toetusavaldusi tõendada.

7. Kodanikualgatuse esitamine komisjonile

Kui olete saanud pädevatelt riiklikelt asutustelt tõendid selle kohta, et olete kogunud vajaliku arvu toetusavaldusi (kokku üks miljon ning vähemalt seitsme ELi liikmesriigi puhul on saavutatud allakirjutanute nõutav miinimumarv), saate oma algatuse esitada komisjonile kaalumiseks.

OLULINE TEADA:

- Pidage meeles, et Teil on seaduslik kohustus hävitada kõik toetusavaldused ja nende koopiad hiljemalt ühe kuu möödumisel oma kodanikualgatuse esitamisest või 18 kuu möödumisel selle registreerimisest (kui Te ei saa selle toetuseks kokku piisavat arvu toetusavaldusi);

- Toetusavaldusi võib õigusliku või administratiivse juurduse eesmärgil säilitada lubatud tähtajast kauem. Sel juhul peavad korraldajad hävitama kõik toetusavaldused ja nende koopiad mitte hiljem kui ühe nädala möödumisel juurduse otsusest.

8. Pärast ühe miljoni toetusavalduse esitamist Euroopa Komisjonile

IKolme kuu jooksul alates sellise kodanikualgatuse esitamisest, mis on saanud vajaliku arvu toetusavaldusi:

- Kohhtuvad komisjoni esindajad korraldajatega, et nad saaksid üksikasjalikult selgitada kodanikualgatuses tõstatatud küsimusi;

- Antakse korraldajatele võimalus tutvustada kodanikualgatus Euroopa Parlamendis avalikul kuulamisel;

- Võtab komisjon pärast kodanikualgatuse uurimist vastu ametliku vastuse, milles märgitakse, milliseid meetmeid on komisjonil kavas kodanikualgatuse suhtes võtta ning millised on selle põhjused.

Komisjoni vastus, mis esitatakse teatise vormis, võetakse ametlikult vastu volinike kolleegiumi poolt ning avaldatakse kõigis ELi ametlikes keeltes.

Kui komisjon otsustab vastusena kodanikualgatusele esitada seadusandliku ettepaneku, käivitatakse tavapärane menetlus komisjoni ettepaneku koostamiseks (vajaduse korral avalikud konsultatsioonid, mõjuhindang jms).

Kui komisjon võtab ettepaneku vastu, esitatakse see seadusandjale (Euroopa Parlamendile ja nõukogule või mõnel juhul üksnes nõukogule), kes peab selle vastu võtma, et muuta see kehtivaks seaduseks.

ETTEPANEKUD EUROOPA KODANIKEALGATUSTEKS

Projekti "Minu hääl loeb: noorte eurooplaste kodanikualgatus" rahvusvaheliste ja kohalike kohtumiste käigus tegid projektis osalejad mõned ettepanekud Euroopa kodanikealgatuseks. Ettepanekute valik on lai – kunstiõppe populariseerimisest koolides, 16-aastaste autojuhtimisõigus, marihuaana legaliseerimine, e-õppe võimaluse kasutamine ükskõik millises Euroopa Ülikoolist ning ühetaolise haridussüsteemi kasutuselevõtt Euroopas.

Pealkiri:

16-aastastele sõiduki juhtimisõiguse andmine Euroopa Liidus.

Algatuse sisu:

Algatuse eesmärk on tagada sõiduki juhtimisõigus noortele Euroopa Liidus alates 16 eluaastast.

Kirjeldus ja peamised eesmärgid:

- Sõiduki juhtimisõiguse saamine 16 eluaastast aitab noortel suurendada vastutustunnet enda ja teiste ees;

- Teismelistele tuleks pakkuda "test-rataste" võimalust ja seeläbi aidata kaasa nende iseseisvumisele.

Kodanikualgatuse korraldajad:

Esindaja: Gailė Ambrazevičiūtė

Asendaja: Rūta Tamulynaite

Teised liikmed: Monika Gradavičiūtė, Rytis Kazakevičius, Vilius Puzara.

Pealkiri:

Kunstiainete populaarsuse tõstmine Euroopa Liidu koolides.

Algatuse sisu:

Algatuse eesmärk on toetada õpilaste loomingulisust Euroopa Liidu koolides.

Kirjeldus ja peamised eesmärgid:

Algatuse tulemusena peaks kunstiainete maht kõikides koolides Euroopa Liidus kasvama 2 tunnini nädalas aine kohta. Viiendast klassist alates peaks õpilastel olema võimalus valida erinevate kunstiainete seast (dramaõpetus, tants, muusika, kujutav kunst) ning minimaalselt oleks kunstiaineid 4 ja maksimaalselt 8 tundi nädalas.

Kodanikualgatuse korraldajad:

Esindaja: Matas Kaminskas;

Asendaja: Ignas Naikelis;

Teised liikmed: Gustė Brokaitė and Paulina Šalaševičiūtė.

Pealkiri:

Marihuaana legaliseerimine

Algatuse sisu:

Kodanikualgatuse eesmärk on eemaldada marihuaana narkootiliste ainete nimistust ning kriminaalsüsteemist ning reguleerida selle kasutamist sarnaselt alkoholile ja tubakale.

Kirjeldus ja peamised eesmärgid:

Algatuse läbi loodame suurendada töökohtade arvu ja luua paremaid majandustingimusi kuna see aitab üles ehitada majandussüsteemi. Samuti on täestatud, et kanep aitab leevendada paljusid erinevaid kliinilisi seisundeid. Algatuse korraldajate arvates võib kanep samuti leevendada teatud tüüpi kasvajatest tingitud vaevusi.

Kodanikualgatuse korraldajad:

Esindaja: Laima Plēpe;

Asendaja: Irma Edīte Ģirupniece;

Teised liikmed: Lauris Kalvišs and Janis Jānis Stūris.

Pealkiri:

United Dynamic Distance Education

Algatuse sisu:

Algatuse eesmärk on võimaldada ligipääs kõikide ERASMUS+ programmis osalevate ülikoolide e-kursustele kõikidele mõnes liikmesriigi ülikoolis õppivatele tudengitele.

Kirjledus ja peamised eesmärgid:

Ülikooli astudes on tudengil kohustus täita enda valitud õppekava. E-kursuste puhul peaks seejuures peaks olema võimalik valida, millisest ERASMUS+ programmiga liitunud ülikoolist tudeng neid võtta soovib. E-kursustel osalemise maht ei tohiks olla piiratud, eeldusel et nende sisu on üle Euroopa sarnane ja kursused on vastavalt akrediteeritud.

Algatus soovib tõsta kõrghariduse kvaliteeti ja pakkuda tudengitele võimalust kogeda akadeemilisi traditsioone üle Euroopa. See omakorda laiendab noorte silmaringi ning annab võimaluse teha koostööd teiste tudengite ja ekspretidega üle Euroopa.

Kodanikualgatuse korraldajad:

Esindaja: Lisa Maria Weinberger;

Asendaja: Ēriks Lapiņš;

Teised liikmed: Helen Uustal, Krista-Ly Jaagu, Līga Midere, Ksenia Grabovnicka.

TÄNUAVALDUSED

Soovime tänada projekti meeskonda, kuhu kuulusid: Andrius Jasinskis, Raimonda Bogužaitė, Vaida Kelerytė, Emilis Monstavičius, Tomas Bujauskas, Dominykas Bašinskas, Ugnė Barauskaitė, Santa Auzina-Stucere, Linda Vaskevica-Leita, Renate Lukjanska, Adam Halemba, Inga Lysiak, Angel Casal, Alo Raieste ja Hannes Sildnik.

Samuti soovime tänada kõiki projektis osalenud noori, kellela ei oleks kohalikul ja rahvusvahelisel tasandil toimunud sündmused õnnestunud.

Eriti täname Simona Tumelytė́t ja Gabrielė Sinkevičiūtė́t nende väärtusliku panuse eest käesoleva trükise ja kogu projekti teostusesse.

Projektijuht,
Vladas Polevičius

TÄIENDAV INFORMATSIOON

- Ametlik veebisait “Minu hääl loeb: noorte eurooplaste kodanikualgatus”
- Video “Liitu meiega”
- Esimene riikidevaheline töötuba Marijampolès, Leedus
- Teine riikidevaheline töötuba Sorkwitys, Poolas

ILUSAID MÄLESTUSI

- Ujumine
- Lõke
- “Happy projektist ‘Minu hääl loeb’”
- “Paulina ja Laima” tassi laul

TÄIENDAV INFORMATSIOON

www.myvoicematters.eu

[www.facebook.com/
sveikatingumoidjos](https://www.facebook.com/sveikatingumoidjos)

● Projekti rahastab

Euroopa
Noored

Projekti partnerid

INVOLVED.

Stowarzyszenie

Oświatowo –

Kulturalne

Gminy Kętrzyn

SVEIKATINGUMO
IDEJOS

Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni
sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole
vastutav sellessisalduva informatsiooni kasutamise eest.